

**D.R. BABASAHEB AMBEDKAR
MARATHWADA UNIVERSITY,
AURANGABAD.**

Syllabus of

B.A. III YEAR

Marathi

Semester-V & VI

[Effective from 2011-12 & onwards]

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद

मराठी अभ्यासक्रम

बी.ए. तृतीय वर्ष अभ्यासक्रमाकरिता

शैक्षणिक वर्ष जून २०११ पासून लागू

सत्र पाचवे व सत्र सहावे

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद

बी.ए. तृतीय वर्ष (सत्र - पाचवे व सहावे)

शैक्षणिक वर्ष जून २०११ पासून लागू

सत्रनिहाय अभ्यासक्रम

सत्र ५ वे

०१.	अभ्यासपत्रिका ९ वी	:	भारतीय साहित्यविचार
०२.	अभ्यासपत्रिका १० वी	:	भाषाविज्ञान
०३.	अभ्यासपत्रिका ११ वी	:	वस्तुनिष्ठ मराठी भाग - १
०४.	अभ्यासपत्रिका १२ वी	:	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - १८८० ते १८७४

सत्र ६ वे

०१.	अभ्यासपत्रिका १३ वी	:	पाश्चात्य साहित्यविचार
०२.	अभ्यासपत्रिका १४ वी	:	व्याकरण व निबंधलेखन
०३.	अभ्यासपत्रिका १५ वी	:	वस्तुनिष्ठ मराठी भाग - २
०४.	अभ्यासपत्रिका १६ वी	:	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - १८७५ ते १९२०

टीप : उपमुख्य (Subsidairy) 'मराठी' हा विषय घेऊन अभ्यास करणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी पाचव्या सत्रातील अभ्यासपत्रिका क्र. ९ व १० आणि सहाव्या सत्रातील अभ्यासपत्रिका क्र. १३ व १४ अभ्यासणे आवश्यक आहे.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद

बी.ए. तृतीय वर्ष अभ्यासक्रमाकरिता

शैक्षणिक वर्ष जून २०११ पासून लागू

सत्र पाचवे

अभ्यासपत्रिका - ९ वी - भारतीय साहित्यविचार

गुण - ३०

घटक क्र. ०१ : साहित्याचे स्वरूप

व्याख्या - (भामह, दण्डी, हेमचंद्र, वामन, रुद्रट, मम्मट, विश्वनाथ व इतर
अभ्यासकांच्या मतांचा विचार)

संस्कृत

लक्षणे - अलंकार, वक्रोक्ति, रीति, औचित्य, ध्वनी, रस

घटक क्र. ०२ : साहित्याची प्रयोजने

भामह, दण्डी, भरतमुनी आदींची मते

मम्मटाचा प्रयोजनविचार

घटक क्र. ०३ : साहित्याची निर्मितीप्रक्रिया

(प्रतिभा, व्युत्पन्नता, अभ्यास व इतर पूरक कारणे)

घटक क्र. ०४ : रसविचार

भरताचे रससूत्र

भट्टलोल्लट, श्रीशंकुक, भट्टनायक व अभिनवगुप्त यांच्या मतांचा विचार

रससंख्या

रसविघ्ने

स्वाध्याय - गुण : २०

०१. शब्दशक्ती व अर्थविचार

०२. साहित्य व संस्कृती परस्परसंबंध

(या विषयावरील स्वाध्याय लेखनासाठी १० गुण व मौखिकीसाठी १० गुण असे अंतर्गत मूल्यमापनाचे विभाजन करण्यात यावे.)

संदर्भ ग्रंथ

०१. देशपांडे ग.त्र्यं.

: भारतीय साहित्यविचार

०२. जोग रा.श्री.

: अभिनव काव्यप्रकाश

०३. पाटणकर वसंत

: साहित्यशास्त्र स्वरूप व समस्या

०४. गाडगीळ स.रा.

: काव्यशास्त्रप्रदीप

०५. बेडेकर दि.के.

: साहित्यविचार

०६. कुलकर्णी अ.वा.

: साहित्यविचार

०७. मनोहर यशवंत

: नवे साहित्यशास्त्र

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद

बी.ए. तृतीय वर्ष अभ्यासक्रमाकरिता

शैक्षणिक वर्ष जून २०११ पासून लागू

सत्र पाचवे

अभ्यासपत्रिका - १० वी - भाषाविज्ञान

गुण - ३०

घटक क्र. ०१ : भाषेचे स्वरूप

भाषेच्या विविध व्याख्या

भाषेची वैशिष्ट्ये / लक्षणे

भाषेबाबतचे समज-गैरसमज

भाषा : एक संकेत प्रणाली

घटक क्र. ०२ : स्वन व स्वनिमविचार

स्वनविचार

स्वनाचे स्वरूप

स्वननिर्मिती प्रक्रिया

स्वनांचे वर्गीकरण

घटक क्र. ०३ : स्वनिमविचार

स्वनिम संकल्पना

स्वनिम निश्चितीची तत्त्वे (विनियोग)

स्वनिमाचे प्रकार

१) खंडित स्वनिम

२) खंडाधिष्ठित स्वनिम

(बलाघात, सीमासंधी, सुरावली, नासिक्यरंजन)

मराठीची स्वनिम व्यवस्था

घटक क्र. ०४ : रूपिम आणि पदविचार

भाषिक रूप आणि रूपिका

रूपिका आणि शब्द यातील फरक

रूपिका - रूपिक - रूपिकांतर

स्वाध्याय - गुण : २०

०१. प्रमाणभाषा व बोलीभाषा

०२. वर्णनात्मक व ऐतिहासिक भाषाविज्ञान

(या विषयावरील स्वाध्याय लेखनासाठी १० गुण व मौखिकीसाठी १० गुण असे अंतर्गत मूल्यमापनाचे गुणदान करण्यात यावे.)

संदर्भ ग्रंथ

०१.	कानडे मु.श्री. (संपा.)	:	मराठीचा भाषिक अभ्यास
०२.	ना.गो. कालेलकर	:	ध्वनिविचार
०३.	गजेंद्रगडकर श्री.न.	:	भाषा आणि भाषाशास्त्र
०४.	जोगळेकर गं.ना.	:	अभिनव भाषाविज्ञान
०५.	कुलकर्णी कृ.पां.	:	मराठी भाषा उद्गम आणि विकास
०६.	मंचरकर र.बा.	:	भाषाशास्त्रविचार
०७.	काळे कल्याण, सोमण अंजली	:	वर्णनात्मक भाषा विज्ञान

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
बी.ए. तृतीय वर्ष अभ्यासक्रमाकरिता
शैक्षणिक वर्ष जून २०११ पासून लागू
सत्र पाचवे
अभ्यासपत्रिका - ११ वी - वस्तुनिष्ठ मराठी - भाग -१

गुण - ३०

०१.	सत्र १ ले	(प्रथम वर्ष)	-	०५ गुण
०२.	सत्र ३ रे	(द्वितीय वर्ष)	-	०५ गुण
०३.	सत्र ५ वे	(तृतीय वर्ष)	-	१५ गुण
०४.	मराठीतील सामान्य ज्ञान		-	०५ गुण

(मराठी भाषा, वाङ्मय, वाङ्मयीन चळवळी, ग्रंथ पुरस्कार, संमेलने इ. संदर्भात)

स्वाध्याय - गुण : २०

०१. साहित्यिकाची मुलाखत
०२. पाच साहित्यिकांचा परिचय

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद

बी.ए. तृतीय वर्ष अभ्यासक्रमाकरिता

शैक्षणिक वर्ष जून २०११ पासून लागू

सत्र पाचवे

अभ्यासपत्रिका - १२ वी - आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - १८०० ते १८७४

गुण - ३०

१. कथा
२. कादंबरी
३. कविता
४. नाटक
५. निबंध

स्वाध्याय - गुण : २०

वरीलपैकी कोणत्याही दोन व चरित्र या वाङ्मय प्रकाराचे स्वरूप - विशेष लिहिणे अभिप्रेत आहे

स्वाध्याय लेखनासाठी १० गुण व मौखिकीसाठी १० गुण असे अंतर्गत मूल्यमापनाचे विभाजन करण्यात यावे.

संदर्भग्रंथ

०१.	अ.ना. देशपांडे	:	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - खंड १ ला
०२.	प्र.न. जोशी	:	अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा विवेचक इतिहास
०३.	प्रा. रा.ना. घाटोळे	:	मराठी वाङ्मयेतिहास
०४.	रा.श्री. जोग (संपा.)	:	मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - खंड ४ था
०५.	अ.अं. कुळकर्णी (संपा.)
(कॉन्टिनेंटल प्रकाशन)	:	प्रदक्षिणा खंड १ ला
०६.	डॉ. वसंत बिरादार	:	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
बी.ए. तृतीय वर्ष अभ्यासक्रमाकरिता
शैक्षणिक वर्ष जून २०११ पासून लागू
सत्र सहावे
अभ्यासपत्रिका - १३ वी - पाश्चात्य साहित्यविचार

गुण - ३०

- घटक क्र. ०१ : साहित्याचे स्वरूप
व्याख्या - (हॅझलिट, रस्किन, कोलरिज, कोर्टहोप, कार्लार्डिल, वर्डस्वर्थ, मॅथ्यू
ॲर्नोल्ड, कांट व इतर)
लक्षणे - कल्पना, भावना, बुद्धी, लयबद्धता, शैली
- घटक क्र. ०२ : साहित्याची प्रयोजने
पलायनवाद, स्वप्नरंजन, जिज्ञासापूर्ती, आत्माविष्कार, उद्बोधन, विरेचन (कॅथॉर्सिस)
- व प्रचार
- घटक क्र. ०३ : साहित्याची निर्मितीप्रक्रिया
। सिगमंड फ्रॉइड
। कार्ल गुस्तॉव युंग
। एफ.सी. प्रिस्कॉट
। कोलरिज
। टी.एस. एलियट
। मरे क्रायगर
यांचे निर्मिती प्रक्रियेसंदर्भात मत
- घटक क्र. ०४ : मार्क्सवादी साहित्यविचार
। कार्ल मार्क्सचा साहित्यविषयक दृष्टिकोन
। समाजवादी वास्तववाद
। परात्मतेची संकल्पना
। बांधिलकीची संकल्पना

स्वाध्याय - गुण : २०

०१. ऐतिहासिक समीक्षा पद्धती
०२. मार्क्सवादी समीक्षा पद्धती
स्वाध्याय लेखन - १० गुण
मौखिकी - १० गुण

संदर्भ ग्रंथ

०१.	भालचंद्र खांडेकर / लीला गोविलकर	:	पाश्चात्य साहित्यविचार
०२.	सुरेश धायगुडे	:	पाश्चात्य साहित्यशास्त्र - सिध्दान्त आणि संकल्पना
०३.	रा.भा. पाटणकर	:	सौंदर्यमीमांसा
०४.	सुधीर रसाळ	:	कविता आणि प्रतिमा
०५.	वि.स. जोग	:	माक्सवाद आणि मराठी साहित्य
०६.	सदाकन्हाडे	:	साहित्य आणि समाज

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
बी.ए. तृतीय वर्ष अभ्यासक्रमाकरिता
शैक्षणिक वर्ष जून २०११ पासून लागू
सत्र सहावे
अभ्यासपत्रिका - १४ वी - व्याकरण व निबंध

गुण - ३०

घटक क्र. ०१ : संधीविचार
स्वरसंधी
व्यंजनसंधी
विसर्गसंधी

घटक क्र. ०२ : समास
अव्ययीभाव समास
तत्पुरुष समास
द्वंद्व समास
बहुव्रीही समास

घटक क्र. ०३ : अलंकार
०१. शब्दालंकार (श्लेष, अनुप्रास, यमक)
०२. अर्थालंकार
(उपमा, रूपक, चेतनागुणोक्ती, अन्योक्ती, स्वाभावोक्ती या प्रकारांचा अभ्यास)

घटक क्र. ०४ : निबंध
०१. वाङ्मयीन निबंध लेखन
०२. वैचारिक निबंध लेखन

स्वाध्याय - गुण : २०

०१. शब्दांच्या जाती
०२. शब्दसंग्रह (समानार्थी, विरुद्धार्थी व अनेकार्थी)
(या विषयावरील स्वाध्याय लेखनासाठी १० गुण व मौखिकीसाठी १० गुण असे अंतर्गत मूल्यमापनाचे विभाजन करण्यात यावे.)

संदर्भ ग्रंथ

०१.	मो.के. दामले	:	शास्त्रीय मराठी व्याकरण
०२.	अ.ग. मंगरूळकर	:	मराठीच्या व्याकरणाचा पुनर्विचार
०३.	मो.रा. वाळंबे	:	सुगम मराठी व्याकरण
०४.	डॉ. लीला गोविलकर	:	मराठीचे व्याकरण
०५.	रा.ग. जाधव	:	वाङ्मयीन निबंध लेखन

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
बी.ए. तृतीय वर्ष अभ्यासक्रमाकरिता
शैक्षणिक वर्ष जून २०११ पासून लागू
सत्र सहावे
अभ्यासपत्रिका - १५ वी - वस्तुनिष्ठ मराठी - भाग - २

गुण - ३०

०१.	सत्र २ रे	(प्रथम वर्ष)	-	०५ गुण
०२.	सत्र ४ थे	(द्वितीय वर्ष)	-	०५ गुण
०३.	सत्र ६ वे	(तृतीय वर्ष)	-	१५ गुण
०४.	मराठीतील सामान्य ज्ञान		-	०५ गुण

(मराठी भाषा, साहित्य, विविध वाङ्मयीन चळवळी, पुरस्कार इ. संदर्भात)

स्वाध्याय - गुण : २०

०१.	पुस्तक परीक्षण			
०२.	अध्ययनार्थीची स्वनिर्मिती			
	स्वाध्याय लेखन	-	१० गुण	
	मौखिकी	-	१० गुण	

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद

बी.ए. तृतीय वर्ष अभ्यासक्रमाकरिता

शैक्षणिक वर्ष जून २०११ पासून लागू

सत्र सहावे

अभ्यासपत्रिका - १६ वी - आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - १८७५ ते १९२०

गुण - ३०

०१. कथा
०२. कादंबरी
०३. कविता
०४. नाटक
०५. निबंध

स्वाध्याय - गुण : २०

आत्मचरित्र, प्रवासवर्णन

(याविषयाच्या स्वरूप विशेषावर आधारित स्वाध्याय लेखनासाठी १० गुण व मौखिकीसाठी १० गुण असे अंतर्गत मूल्यमापनाचे गुणदान करण्यात यावे.)

संदर्भ ग्रंथ

०१.	अ.ना. देशपांडे	:	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग-२
०२.	प्र.न. जोशी	:	अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा विवेचक इतिहास
०३.	रा.ना. घाटोळे	:	मराठी वाङ्मयाचा इतिहास
०४.	वसंत बिरादार	:	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास
०५.	अ.अं. कुळकर्णी (संपा.)
(कॉन्टिनेंटल प्रकाशन)	:	प्रदक्षिणा खंड १ ला
०६.	कुसुमावती देशपांडे	:	मराठी कादंबरीचे पहिले शतक
०७.	इंदुमती शेवडे	:	मराठी कथा : उद्गम आणि विकास

-))((-